

Eesti Postimehes 1885 ilmunud I. P. kiri Põhja-Samarast Bõkovka (Pikowka) asundusest. Põhja-Samara eestlaste koolmeistrid Hallik ja Soonsein. Lastepüha tähistamine. Ilmad. Viljasaak. Eestlaste põllutöö edenemine, masinate ostmine. Johan Pihlakas ja tema kõned Põhja-Samaras. Digiteeris A. Aule, kirjaviisi muutmata.

Eesti Postimees (nr. 40), 2. oktoober 1885, lk. 2

Samarast. *Lastepühast* 11. Augustil Pikowka kiriku juures kirjutatakse meile kiri, mis näitab, kuda Eesti suguwennad ka kaugel Wene maal elawad. Selle pärast arwame kirja küll lugemise wäärt olewat:

„Juba eemalt oli kuulda, et koolmeister P. Hallik tänawu laste püha suuremal mõõdul tahtis pühitseda, siisgi ei olnud see päew rahwal koguni teada, iseäranis et ka kohaline õpetaja M. selle päewa pühitsemiseks ka osawõtmisele oli tulla lubanud. Päewa tera hiilgas ja kuldas oodatud hommikut ja tegi päewa lahkeks ja õhtu selgeks, et inimeselapsed paremini looduse templis tahtsiwad wiibida, kui toa nurgas tuikuda. — Inimesed läksiwad kirikusse tähendatud päewa osawõtmisele; ka mina seadsin sammud teele ja jõudsin weel parajaks ajaks sinna. Kohaline õpetaja oli juba eespäewal sinna sõitnud, siis ei olnud ka pikka wiiwitust. Kiriku läwe ja eeskoda oli liht-pärgadega ilusatud ja kirik seespool küünaldega walgustatud. Õpetaja pühitses kirikus esiti missioni-tundi. Pääle kiriku pühitseti lastepüha. Lapsed seati paaris ridadesse, ja iga laps kandis haljas lehes puu-oksakest käes, sammudes astusiwad õpetaja ja koolmeister lauluga laste ees rohuaeda, mis koolmeister juba mitme aasta-se higistamise-, töö- ja suure hoolega oli nii kaugele jõudnud harida, kasta ja kaewata, et nüüd juba wõis oma koguduse kooli-lastega haljaste puude ja lehkawate lillede wahel rõõmupüha pühitseda. Kesk puude ring-ehitusel, kus roosid ja muud lilled kaswasiwad, oli kõrge puu-rist halja rohu pärjal ehitud, mille üle lipp lehwitas. Lapsed laulsiwad mõned armsad laulud, mille pääle kohaline koolmeister kõneles esimesest Eedeni aiast ja nüüdistest järele tehtud aedadest. Nüüdsed rohuaiad, mis inimeste lapsed on ehitanud ehk ka küll õige kunstlikult, olla kõigest nõder kuju sellest esimesest. Kõneleja nähti täis tundmust olewat, mis ta ka lastele tunnistas, et see päew ajutine olla ja selle pärast olla ta rõõmus waimu-elule. — Pääle selle kõneles õpetaja M. weel sellesamal toonil ja käskis seda päewa tähtsaks pidada. — Lõpeks soowis, et koolmeister Soonsein ka edespidi oma lastele niisugust päewa walmistaks ja ühendusele tuleks, see olla õige tarwiline töö — siis küsiti lastelt mõned küsimised, mille pääle wöõrmündrid lastele suu päralisi andeid jagasiwad, mis koolmeister oma heldest ja lahkest südamest enese kukru kulust oli muretse-
nend, iga puu oksa küljes kukusiwad õunad ja muud maiuse asjad, millest iga laps oma osa sai. — Rõõmsa meelega astusiwad lapsed kodu poole. Ka igale wanale oli see ilus ja armas näha. Tulge ja tehke kõik kaugel elawad suguwennad asumades järele, — siis ei saa ka tänu kellelegi puuduma, kui see kallis wend hääks otstarbeks on alganud ja tänu ära teeninud!

Kõik suwi oli meil suur põud, nüüd on ilmad juba pääle kuu aega õige wihmased ühte järgi. — Palju wilja on peksmata wäljal hunikus, mis wihkude all on läbi ja läbi ära ligunud, ja oras kaswab ja katab huniku pääl korda. — Rukki põllud oliwad tänawu õige hääd ja andsiwad põllu meestele siin nurgas esimest saaki, 15 kuni 20 seemne järele oli keskmine suurus. Terad on nii läbipaistwad klaarid, et siin millalgi niisugusid ei ole olnud, leib on walge kui püüli-sai. Tõuwili on üleüldiselt keskmine. Wihmad ei jää järele. Täna, kui kirjutan, weel oli kõue müristamist kuulda, mida siin arwa weel selle ajal kuulda on olnud. Kui wihmad põllu-meestele ei oleks kahju teinud, siis oleks tänawune aasta siinstele põllumeestele üleüldse parema poole olnud. — Erned ja tatrikud on sootuks kadunud. Kartohwid ja rukki-orased on õige ilusad. Heina-saak oli keskmine.

Eestlased on tänawu põllu-harimises siin õige agarasti edenenud. Palju põllutöö-masinaid on ostetud, et põllu-tööd kiiremasti teha, ka masinate abil ei ole töö õigel järjel, sest et wihm juba Augusti kuu lõpul tööd seisma pani. Mullu aasta jahwatasiwad rotid oma hamba-weskil mitmed wilja-kuhjad läbi, tänawu näikse ka neid juba küllalt olewat. Koerad ja kassid on ühte järgi ninali õle ja wiljarõukude sees ja tõstawad iga rabamisega saaki wälja. Tooks taewa-taat paremaid ilmu, siis ei oleks siin pool leiwa-häda weel karta. — J. Pihlakas on Samaras weel wiibinud, ja mitmed jutlused rahwale pidanud. Tema on tubli jutluse-mees, ja õige tublide wõimu-annetega. Simbirski Eestlased oleksiwad pidanud niisugust meest kallistama. — Suguwennad asumaades, ühendage end hariduse-tööl, kosuge ja kaswage ihu ja waimu wäljal — siis ei uhu muud ajawood alla poole. — Seda soowib terwitades:

I. P.

Estonkas 8. Septembr. 1885.